

avskrift (orig. i blyertskrift) ACC. N. R. M. 7667 : 1-8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Anderson
Härad: Albo Adress: Sköda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljälubiografi (forts. fr. M. 7553.)

Skolundervisning.

s. 1-8.

ACC. N:R.

M. 7667: 1.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 ; Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då jag lärde mig läsa.

Så snart jag kunde tala rent, lärde mor mig att läsa böner utantill. Jag minnes alltjämt de böner jag lärde mig i min barndom, och hur jag alltid fick läsa dem i samma följd, af-
ton och morgon, år ut och år in. Då jag läste min aftonbön, fick jag stå vid mor då hon t.ex. satt och spann och med samman-
knäppta händer läsa utantill, följande: "I Guds Faders, Sonens och den Helige Andens namn, Amen." "Jag tackar dig Gud". "Vaka över oss Herre." "Gud som haver barnen kär". De späda plantor små." "Vår konung och vårt fosterland". "Tänk o Gud på sjuka alla", "Hälsans gåva, dyra gåva." "Jesu dig i nåd förbarma." "Jag känns vid min svaghet all." "Fader vår!" "Herren välsigne oss." "När livet skall upphöra." "När jag slutar mina dagar." "När jag skall hädan vandra." "Godnatt, godnatt var kristen själ." Amen, amen, till en god natt," m.fl. I morgonbönen utslöt jag de båda sistnämnda bönerna samt "Vaka över oss Herre" och läste i stället "Nåderika Gud och Fader." Om jag någon afton försökte ätt gå till sängs, innan jag läst min afton-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7667:2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skärda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 ; Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bön, fick jag stiga upp och i blotta linnet stå vid mor och läsa mina böner. Och så snart jag hade lärt mig att läsa, fick jag läsa morgon- och aftonbönen ur psalmboken också, och dito morgon- och aftonpsalmer.

Då jag var sex år, fick jag en Abc-bok av mina föräldrar. I denna var en tupp avbildad. Mor lärde mig alfabetet då hon satt och spann. Jag satt då jämte mor på en pall och hade Abc-boken på en stol. En del av bokstäverna hade jag svårt för att urskilja, och när jag sade fel, grät jag. När jag hade läst någon timma, sa mor, att jag fick vila en stund och gå ut och leka. Jag gick då ut och gjorde snögubbar. Det var nämligen vinter och nyfallen snö. Men då jag kom in hade det hänt något underligt. Tänk, tuppen hade värpt en kringla. Jag blev så glad, så jag hoppade. Så märkvärdig kringla hade jag inte sett förr! Jag vände den och tittade på den på alla sidor. Och jag var så glad, så jag måste visa den för far och mor och alle-sammans där hemma och jag nåndes knappast att äta upp den. Men nu viste jag, att jag måste vara flitig till att läsa eljest blev tuppen ledsen på mig. Och det ville jag inte han

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7667:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skulle bli. Och jag fick verklig vördnad och respekt för tuppen. Jag läste nu så flitigt så jag kunde snart renläsa. En dag värpte tuppen en tvåöring och en annan dag en färgrik karamell av "maskinkonfekt." Men så snart jag kunde renläsa, fick jag börja läsa i andra böcker. Och då värpte inte tuppen till mig, för då visste han inte att jag läste, när jag inte läste i Abc-boken.

Så snart jag kunde renläsa, fick jag lära mig ett stycke ur katekesen varje morgon innan jag fick äta frukost. Denna metod höll mor styvt på, och mina föräldrars föräldrar hade haft samma undervisningsmetod.

Då jag var 8 år gammal fick jag börja gå i småskolan. Jag hade skulla börjat då jag var 7 år, men mina föräldrar ville ha sitt yngsta barn litet så länge som möjligt. Då barnet börjar gå i skola anses det ju "stort".

På examensdagen, då småskolan skulle börja, följde mor mig till skolan. Vi gingo då åt Hästhagen och Granhult och sedan genvägen åt "Kupes källa" fram till skolhuset. Mor lärde mig att gå denna genväg då det var närmare till skolan i Höne-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7667:4

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av:
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Skörda, Vislanda

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

torp, där jag gick alla mina skolterminer.

Då vi kommo in i skolsalen på examensdagen, kom lärarinnan Ellna Vallberg ned till dörren och hälsa på mor och mig, och frågade mig vad jag hette och hur gammal jag var. Jag neg och svarade att jag hette Blenda Kristina Andersson och var 8 år gammal. Om jag såg blyg och rädd ut, vet jag inte, men lärarinnan klappade mig på huvudet och sade till mig: "Du och jag ska nog bli goda vänner." Jag hade en oerhörd respekt för min lärarinna, för man hade sagt mig, och hon var sträng och att hon hade en rotting, som hon slog barnen med, när de ej voro lydiga. Men när hon talade så vänligt till mög, blev jag så glad, och jag tyckte hon var så vacker i sin ljusa bomulls-klänning och sitt självlockiga, bruna hår.

Lärarinnan (på den tiden kallade vi ejnlärarinnan Fröken) sa till mög, att jag skulle sätta mig i främsta skolbänken, där nybörjarna skulle sitta. Då lärarinnan gjort upprop, fingo vi nybörjare provläsa. Jag var den ende som kunde renläsa, och fick flytta upp i 2:dra klass.

I småskolan fingo vi undervisning i kristendom, innanläs-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7667:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ning, skrivning och räkning. Vi hade läxa i katekesen, biblisk historia, psalmboken och multiblikationstabellen. Lärarinnan var alltid vänlig och snäll mot mig under lektionerna, och rottingen fick jag inte smaka, oaktat den stod i ett hörn nere vid dörren inne i skolsalen. Småskolan pågick i 3 månader och terminen började i Hönetorps skola i början på maj månad.

Jag gick inte mer än i en termin i småskolan, sedan fick jag börja i "storskolan", som folkskolan på den tiden kallades. Denna skola höll skolmästare N.P.Ydén. Hos denne lärare gick jag i tre terminer, sedan avgick han med pension. Därefter fingo vi en ny, utexaminerad, ung lärare med goda kunskaper. Nu fingo vi köpa nya läroböcker, när vi fingo undervisning i flera ämnen som vi ej fått förut. Förut hade vi inte fått någon vetenskap om t.ex. vad som menas med uppsats, subjekt eller predikat. Men vår nye lärare var outtröttlig i att undervisa oss. Förut hade vi själva fått sy våra skrivböcker och ritböcker, men nu fingo vi köpa sådana som voro avsedda till skriv- rit- och uppsatsböcker. Förut hade vi fått räkna och skriva rättskrivning på griffeltavlan, och när vi hade räknat eller skrivit, spottade vi på griffeltavlan och strök ut det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

A. 7667:6

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med en trasa eller en hartass. Vår nye lärare var alltid vänlig under lektionen, och han var aldrig orättvis då han bestraffade. Han undervisade alla barnen lika, oavsett om barnens föräldrar voro rika eller fattiga. Vi fingo inte ha tofflor eller träskor på oss inne i skolsalen, och vi fingo inte springa in huller om buller då vi hade haft rast, utan vi skulle ställa upp oss i en kö och marschera in så ljudlöst som möjligt. Vi voro 60 barn i skolan, men under lektionerna delade läraren upp oss så, att medan de äldre klasserna räknade, fingo de yngre välskriva o.s.v.

Då jag hade gått i en termin hos vår nye folkskollärare, som också var kantor och hette Per Mauritz Sjöstrand, var jag berättigad att få utgångsbetyg. Men då sade läraren till mig: "Jag tycker, att du skall gå i en termin till. Du får visst betyg av mig nu. Men jag tycker du bör fortsätta ännu en termin. Säg till far att jag tycker det." (Tio år efter min goda lärares död, har jag hört omtalas, att han brukade säga, att jag var den bästa elev han hade haft.) alltså gick jag i fem folkskolor, 3 månader i vardera, samt en småskola och en fort-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

N. 7667:7

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sättningsskola i 4 veckor. I både småskolan och folkskolan fick vi skolflickor städa skolsalen tvenne gånger i veckan, nemligen onsdag- och fredagsaftnar efter lektionens slut. Vi sutto sex elever i varje skolbänk, och en bänk flickor fick tura om städa. Sopborste fingo vi själva medföra från våra hem. Det var ett ganska tungt arbete, synnerligast för småskolbarnen, att flytta de tunga bänkarna, som voro så långa att varje bänk var sammansatt av tre lådor. Men roligt hade vi, när vi hade städat skolsalen, för då lekte vi skola och en av oss satt på katédern och var lärare.

Vi skolbarn voro aldrig osams. Men i påskveckan ritade vi kors och satte "påskapass" på varandras ryggar, och första april narrade vi varandra. Vi respekterade vår lärare otroligt högt och gjorde aldrig något fuffens emot honom. Vi barn från landet voro klädda i tofflor eller träskor, och sjalet på huvudet. Vår matsäck och våra skolböcker bar vi i en mindre armkorg på armen. Denna korg kallades "skolkorg". Om det var regn, kallt eller snöyra, gick man ändå varje dag till skolan, dit det

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7667:8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var cirka 4 km.

Vår gode lärare, folkskollärrare Sjöstrand, uppmanade oss, då vi lämnade skolan, att vi skulle ej glömma det vi hade lärt oss i skolan, utan vi skulle idka självstudier i hemmet. Detta gjorde jag flitigt och med stort intresse, och detta var t.o.m. mitt högsta nöje i min ungdom.

Då jag konfirmerades hade jag en gudfruktig, from och smäll lärare. Hans namn var Lars Sjöborgh och var kyrkoherde här i Vislanda församling.

Upptecknat av Blenda Andersson, Skörda,
Vislanda.